

वक्ष्यते” । “अतोऽन्यतमं सोमसुपयुक्तः सर्वप्रकारपरि-
चारकोपेतः प्रशस्तदेशे तिष्ठतमगारं कारयित्वा हृतदोषः
प्रतिसंस्तरः प्रशस्तेषु तिथिकरणसङ्घर्षनक्षत्रेषु कशु-
मन्मन्मादायाध्वरकल्पेनाहृतमभिप्रुतमभिद्धतं चान्तरान्तरा-
कृतमङ्गलः सोमकन्दं सुवर्णस्य विदार्य पयोऽह्लीया-
त्सौवर्णे पात्रेऽञ्जलिमात्रं, ततः सक्रदेवोपयुञ्जीत नास्वा-
दयन्तत उपसृश्य शेषमपस्ववासाद्य यमनियमाभ्यामात्मानं
संयोज्य वाग्यतोऽभ्यन्तरतः सुहृद्भिरुपासमानो विचरेत्” ।

दूर्वष्टका स्त्री यज्ञाङ्गे चितिरुष्टकाभेदे “तमग्निरब्रवीत् ।
उपाहमायानीति केनेति पशुभिरिति तथेति पश्विष्ट
कथाह तदवाचैषा वाव पश्विष्टका यदूर्वष्टका तस्मात्
प्रथमायै स्वयमाहस्याया अनन्तर्हिता दूर्वष्टकोपधीयते
तस्मादस्या अनन्तर्हिता चोषधयोऽनन्तर्हिताः पशयो
ऽनन्तर्हितोऽग्निरनन्तर्हितो ह्येष एतयोपैत्” शत०
ब्रा० ६।२।३।२ ।

दूलाश त्रि० दूलाश+लस्य वा लः । दुःखेन हिंस्ये ।
दूलो स्त्री दूरं दूरताऽस्त्वस्याः अच्, दू-खेदे सम्भ०भावे क्लिप्
तां राति ददाति वा रा-क रस्य लः दूरे खेदाय-
लायते गृह्यते ला-क घञर्थे क वा गौरा० ङीप् ।
नील्यां शब्द० । “शृणुष्वेह महाबाहो नीलीरक्तस्य
धारणात् । वाससो गणशार्दूल ! गदतो मम क्वत्क्षयः ।
पालनाद्विक्रयाञ्चैव तद्गृत्तेरुपजीवनात् । पतितस्तु
भवेद्विप्रस्त्रिभिः कञ्चैर्विशुध्यति” भविष्यपुरा० तस्यावपन-
क्रयादेर्निषेधेन दूरीकार्यत्वात् तथात्वम् तदुपजीवने च
पापोत्पादनेन तस्याः दुःखहेतुत्वात् वा तथात्वम् ।
स्वार्थे क । दूलिका तत्त्वार्थे

दूश्य न० दू-खेदे सम्भ०भावे क्लिप् तां श्यायते गमयति
अन्तर्भूतण्यर्थे श्यै-गतौ क । वस्त्रनिर्मिते गृहे (तां)
सारसुन्दरी ।

दूषक त्रि० दूष-णिच्-ण्वल् । श्दोषजनके “दूषकतावी-
जानिरुक्तेः” सर्वदर्शसंग्रहः “वेदविक्रियणञ्चैव वेदानां
चैव दूषकाः । वेदानां निन्दकाश्चैव ते वै निरयगामिनः”
भा० अ० १६४४ श्लो० । “पाषण्डाऽदूषकाश्चैव समजा-
नाञ्च दूषकाः । ये प्रत्यवसिताश्चैव ते वै निरयगामिनः”
भा० अ० १६४६ श्लो० । “कूटशासनकर्तृश्च प्रकृती-
नाञ्च दूषकान्” (हन्यात्) मनुः । २खले च त्रिका०

दूषण न० दूषि-भावे ल्युट् । सदोषतासम्पादने “दूषण-
दूषणार्थं च परित्यागो महीयसः । अर्थस्य नीति-

तत्त्वज्ञैरर्थदूषणस्युच्यते” काम०नी० दूषि-कर्तरि ल्यु ।
श्दोषजनके त्रि० “पानं दुर्जनसंसर्गः पत्या च विरहो-
ऽटनम् । स्वप्रसान्यगृहे वासो नारीणां दूषणानि च”
मनुः । श्रावणभेदे पु० खरशब्दे २४६६ पृ० उदा०

दूषणारि पु० इत० । श्रीरामे शब्दरत्ना० तस्य रामेण
ववकथा खरशब्दे २४६६ पृ० दृश्या ।

दूषयित्वा त्रि० दूषि-शीलार्थे इत्तुच् । दूषणशीले [ङोप् ।
दूषि(षी) स्त्री दूषि-इन् । नेत्रमले (पंचुटि) शब्दमा० वा
दूषिका स्त्री दूषि+स्वार्थे क ण्वल् वा । श्नेत्रमले (पंचुटि)
श्लिषिकायां मेदि० । श्दूषणकक्षत्रां स्त्रियाञ्च । दूषि+
स्वार्थे क वा न ह्रलः । तत्त्वार्थे “वयसा पुष्पा अशु-
भिर्हृदिनीदूर्षीकाभिः” । यजु० २५।६ “शाल्मली
कण्टकप्रख्याः कफमारुतशोणितैः । जायन्ते पिडका
यूनं वक्त्रे या सुखदूषिका” सुश्रुतः “स्त्रियास्तथाऽपचा-
रिण्या निष्कृतिः स्याददूषिका” भा०शा० ३४अ० पुंसि
ल ण्वल् दूषक इत्येव । “नह्यहं प्रकृतिद्वेषी नाहं
प्रकृतिदूषकः” हरिवं० १८६अ०

दूषित त्रि० दूषि-क्त । श्दत्तदूषणे श्प्रप्तदूषणे श्चमिश्रस्ते
मैथुनापवादयुक्ते षनष्टकन्याभावायां स्त्रियां स्त्री
शब्दरत्ना० ।

दूषीविष न० दूषयति दूषि-बा० ई कर्म० । सुश्रुतोक्ते धातु
दूषके विषभेदे यथा “यत् स्यावरं जङ्गमकृत्विमं वा देहा
दशेषं यदनिर्गतं तत् । जीर्णं विषमौषधिभिर्हृतं वा
दावाग्निवातातपशोषितं वा । स्वभावतो वा गुणविप्र-
हीनं विषं हि दूषीविषतासुपैति । वीर्याल्पभावान्न
निपातयेत्तत् कफाष्टतं वर्षगुणानुबन्ध । तेनार्हितो
भिन्नपुरीषवर्णो विगन्धवैरससुखः पिपासी । सूच्छं
वमन् गद्गदवाग्विप्रस्यो भवेच्च दूष्योदरलिङ्गजुष्टः । आ-
भाशयस्ये कफवातरोगी पक्वाशयस्येऽनिलपित्तरोगी ।
भवेन्नरो ध्वस्तशिरोरुहाङ्गो विलूनपक्षस्तु यथा विहङ्गः ।
स्थितं रसादिद्वयं वा यथोक्तान् करोति धातुप्रभवान्
विकारान् । कोपञ्च शीतानिलदुर्दिनेषु याल्याशु पूर्वं
शृणु तत्र रूपम् । निद्राशुक्त्वञ्च विजृम्भणञ्च विस्लेष-
हर्षावयवाङ्गमर्दः । ततः करोत्यन्नमदाविषाकावरो-
चकं मण्डलकोठमेहान् । धातुचयं पादकरासशोफं
दकोदरं छर्दिमथातिसारम् । वैवर्ण्यं सूच्छं विषमञ्चरा-
न्वा कुर्यात् प्रष्टुञ्च प्रबलं हृषां वा । उन्मादमन्यज्ज-
नयेत्तथान्यदानाहमन्यत् क्षपयेच्च शुक्रम् । प्रगाढमन्य-